

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 22. toukokuuta 2017
(OR. en)

XT 21016/17
ADD 1 REV 2

BXT 24

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Kom:n asiak. nro:	21009/17 BXT 16 ADD 1
Asia:	LIITE neuvoston päätökseen (EU, Euratom) 2017/... luvan antamisesta aloittaa neuvottelut Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kanssa kyseisen jäsenvaltion Euroopan unionista eroamiseen sovellettavia yksityiskohtaisia määräyksiä koskevan sopimuksen tekemiseksi – Ohjeet sopimuksen neuvottelemiseksi Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kanssa sen Euroopan unionista eroamiseen sovellettavista yksityiskohtaisista määräyksistä

**Ohjeet sopimuksen neuvottelemiseksi Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin Yhdistyneen
kuningaskunnan kanssa sen Euroopan unionista eroamiseen sovellettavista
yksityiskohtaisista määräyksistä**

I ERO SOPIMUKSEN TAVOITE

1. Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan, jäljempänä 'Yhdistynyt kuningaskunta', ilmoitettua aikomuksestaan erota Euroopan unionista unioni neuvottelee ja tekee Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklassa tarkoitetun erosopimuksen, jäljempänä 'sopimus'.
2. Sopimuksessa vahvistetaan Yhdistyneen kuningaskunnan eroon sovellettavat yksityiskohtaiset määräykset ottaen huomioon sen myöhempiä suhteita unioniin sääntelevät puitteet.
3. Sopimuksen päätavoitteena on varmistaa Yhdistyneen kuningaskunnan hallittu eroaminen Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä. Näissä neuvotteluohjeissa 'unionilla' tarkoitetaan Euroopan unionista tehdyllä sopimuksella ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyllä sopimuksella perustettua Euroopan unionia ja/tai tapauksen mukaan Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksella perustettua Euroopan atomienergiayhteisöä.
4. Sopimus neuvotellaan Eurooppa-neuvoston suuntaviivojen perusteella ja neuvotteluohjeiden mukaisesti. Eurooppa-neuvoston suuntaviivoihin perustuvissa neuvotteluohjeissa esitetään unionin kannat eroneuvotteluihin noudattaen täysimääräisesti suuntaviivoissa vahvistettuja tavoitteita, periaatteita ja kantoja. Neuvotteluohjeita voidaan neuvottelujen aikana muuttaa tai täydentää tarpeen mukaan, erityisesti jotta ne vastaavat Eurooppa-neuvoston suuntaviivoja ja niiden mahdollisia muutoksia.

II SOPIMUKSEN LUONNE JA SOVELTAMISALA

5. Unioni neuvottelee ja tekee sopimuksen. Tätä varten Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklassa unionille annetaan poikkeuksellinen horisontaalinen toimivalta sisällyttää sopimukseen kaikki eron kannalta tarpeelliset asiat. Tämä poikkeuksellinen toimivalta myönnetään kertaluonteisesti, ja se on tiukasti rajattu eron järjestämiseen unionista. Se, että unioni käyttää tällaista poikkeuksellista toimivaltaa sopimuksessa, ei vaikuta millään tavalla unionin ja jäsenvaltioiden väliseen toimivallan jakoon minkään käsiteltäviä asioita koskevan tulevan välineen hyväksymisessä.
6. Sopimuksessa olisi muistutettava, että unionin lainsäädäntöä (mukaan lukien kaikki primaarioikeus, erityisesti sopimus Euroopan unionista, sopimus Euroopan unionin toiminnasta, liittymissopimukset ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimus, sekä johdettu oikeus ja kansainväliset sopimukset) lakataan soveltamasta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sinä päivänä, jona erosopimus tulee voimaan, jäljempänä 'eroamispäivä'.
7. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklan ja Eurooppa-neuvoston antamien suuntaviivojen mukaan sopimuksessa olisi muistutettava myös, että eroamispäivästä alkaen unionin lainsäädäntöä lakataan soveltamasta niihin merentakaisiin maihin ja alueisiin, joilla on erityissuhteet Yhdistyneeseen kuningaskuntaan¹, ja Euroopassa sijaitseviin alueisiin, joiden suhteista ulkovaltoihin Yhdistynyt kuningaskunta huolehtii, ja joihin sovelletaan perussopimuksia Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 355 artiklan nojalla. Erosopimuksen ja tulevien puitteiden alueellisen soveltamisalan osalta neuvotteluohjeissa olisi noudatettava täysimääräisesti Eurooppa-neuvoston suuntaviivojen 4 ja 24 kohtaa.

¹ Lueteltu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä II olevan luettelon 12 viimeisessä luetelmakohdassa.

8. Sopimuksessa olisi vahvistettava eroamispäivä, joka on viimeistään 30. maaliskuuta 2019 klo 00.00 (Brysselin aikaa), ellei Eurooppa-neuvosto yhteisymmärryksessä Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa päättä yksimielisesti pidentää tätä määräaikaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklan 3 kohdan nojalla. Yhdistyneestä kuningaskunnasta tulee eroamispäivästä alkaen kolmas maa.

III NÄIDEN NEUVOTTELUOHJEIDEN TARKOITUS JA SOVELTAMISALA

9. Eurooppa-neuvoston suuntaviivoissa vahvistetaan neuvotteluissa noudatettava kaksivaiheinen toimintamalli. Ensimmäisessä vaiheessa pyritään
- luomaan kansalaisille, yrityksille, sidosryhmille ja kansainvälisille kumppaneille mahdollisimman paljon selvyyttä ja oikeusvarmuutta niistä välittömistä vaikutuksista, jotka liittyvät Yhdistyneen kuningaskunnan eroamiseen unionista;
 - järjestämään Yhdistyneen kuningaskunnan irtautuminen unionista ja kaikista niistä oikeuksista ja velvollisuuksista, jotka Yhdistyneelle kuningaskunnalle kuuluvat sen jäsenvaltiona tekemien sitoumusten johdosta.
10. Tässä asiakirjassa esitetyt neuvotteluohjeet on tarkoitettu neuvottelujen ensimmäistä vaihetta varten. Eurooppa-neuvostossa neuvottelujen ensimmäistä vaihetta varten vahvistetun tavoitteen mukaisesti näissä neuvotteluohjeissa priorisoidaan joitakin sellaisia asioita, jotka on tässä vaiheessa todettu välttämättömiksi, jotta voidaan varmistaa Yhdistyneen kuningaskunnan hallittu ero unionista. Näiden neuvotteluohjeiden soveltamisalan ulkopuolelle jääviä muita asioita, kuten palveluja, käsitellään myöhemmissä eri neuvotteluohjeissa.

11. Neuvottelujen ensimmäisenä tavoitteena on turvata EU:n 27 jäsenvaltion kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä asema ja oikeudet Yhdistyneessä kuningaskunnassa sekä Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä asema ja oikeudet EU:n 27 jäsenvaltiossa, koska ero vaikuttaa suoraan suureen määrään ihmisiä ja koska eron seuraukset ovat heille vakavia. Erosopimuksessa olisi annettava tarvittavat tehokkaat, täytäntöönpanokelpoiset, syrjimättömät ja kattavat takeet kyseisten kansalaisten oikeuksille, kuten oikeudelle saada pysyvä oleskeluoikeus viiden vuoden yhtäjaksoisen laillisen oleskelun jälkeen ja siihen liittyville oikeuksille.
12. Yhdistyneen kuningaskunnan hallittu ero unionista edellyttää niiden taloudellisten velvoitteiden selvittämistä, jotka juontuvat Yhdistyneen kuningaskunnan unionin jäsenyyden koko ajalta. Näin ollen neuvottelujen ensimmäisessä vaiheessa on vahvistettava menettelyt taloudellisen selvitysratkaisun tekemiseksi III.2 kohdassa esitettyjen periaatteiden pohjalta.
13. Tässä vaiheessa on todettu, että sopimuksessa olisi selvennettävä markkinoille ennen eroamispäivää saatettujen tavaroiden ja III.3 kohdassa lueteltujen vireillä olevien menettelyjen tilanne, mukaan lukien oikeudellinen yhteistyö siviili-, kauppa- ja rikosoikeudellisissa menettelyissä sekä hallinnollisissa ja lainvalvontayhteistyömenettelyissä.

14. Unioni on Eurooppa-neuvoston suuntaviivojen mukaisesti sitoutunut jatkossakin tukemaan rauhaa, vakautta ja sovintoa Irlannin saarella. Minkään sopimuksessa ei pitäisi heikentää tavoitteita ja sitoumuksia, jotka vahvistetaan pitkänperjantain sopimuksen kaikissa osissa ja sen täytäntöönpanosopimuksissa. Irlannin saaren poikkeukselliset olosuhteet ja haasteet edellyttävät joustavia ja luovia ratkaisuja. Neuvotteluissa olisi pyrittävä erityisesti välttämään tiukkaa rajavalvontaa Irlannin saarella kunnioittaen samalla unionin oikeusjärjestyksen loukkaamattomuutta. Olisi otettava täysimääräisesti huomioon, että Pohjois-Irlannissa asuvilla Irlannin kansalaisilla on edelleen EU:n kansalaisten oikeudet. Olisi tunnustettava nykyiset, EU:n oikeuden kanssa yhteensopivat Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin kahdenväliset sopimukset ja järjestelyt, kuten yhteinen matkustusalue. Sopimuksessa olisi käsiteltävä myös Irlannin poikkeuksellisesta maantieteellisestä tilanteesta johtuvia kysymyksiä, kuten tavaroiden kauttakuljetus (vienti Irlantiin ja tuonti Irlannista Yhdistyneen kuningaskunnan kautta). Näitä kysymyksiä käsitellään Eurooppa-neuvoston suuntaviivoissa vahvistetun toimintamallin mukaisesti.
15. Unionin olisi Eurooppa-neuvoston suuntaviivojen mukaan sovittava Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa järjestelyistä, jotka koskevat Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvia tukikohta-alueita Kyproksessa, ja tunnustettava tältä osin Kyproksen tasavallan ja Yhdistyneen kuningaskunnan kahdenväliset sopimukset ja järjestelyt, jotka ovat yhteensopivia unionin oikeuden kanssa, ottaen huomioon liittymisasiakirjan pöytäkirjan N:o 3¹ sekä vuoden 1960 perustamissopimuksen ja siihen liitetyn noottien vaihdon, erityisesti kyseisillä tukikohta-alueilla asuvien tai työskentelevien unionin kansalaisten oikeuksien ja etujen turvaamisen osalta.
16. Sopimuksella olisi varmistettava tarvittava unionin etujen turvaaminen Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

¹ Asiakirja Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu – Pöytäkirja N:o 3 Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvista alueista Kyproksessa, EUVL L 236, 23.9.2003, s. 940–944.

17. Sopimuksessa olisi oltava sen yleistä hallinnointia koskevia määräyksiä. Tällaisiin määräyksiin on sisällyttävä tehokkaat täytäntöönpano- ja riidanratkaisumekanismit, joissa kunnioitetaan kaikilta osin unionin autonomiaa ja oikeusjärjestystä, mukaan lukien Euroopan unionin tuomioistuimen rooli, sopimuksen mukaisten sitoumusten tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi, sekä asianmukaiset institutionaaliset järjestelyt, joiden ansiosta voidaan toteuttaa toimenpiteitä sellaisten tilanteiden korjaamiseksi, joita ei sopimuksessa ole ennakoitu ja joiden ansiosta sopimukseen voidaan sisällyttää unionin lainsäädäntöön myöhemmin tehtävät muutokset.
18. Lisäksi Eurooppa-neuvoston suuntaviivojen mukaan Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa olisi aloitettava mahdollisimman pian neuvottelujen ensimmäisessä vaiheessa rakentava vuoropuhelu mahdollisesta yhteisestä toimintamallista, jota voitaisiin soveltaa unionin ulkopuolisiin kumppanimaihin, kansainvälisiin järjestöihin ja yleissopimukseen, jotka liittyvät ennen eroamispäivää tehtyihin kansainvälisiin sitoumuksiin, jotka sitovat Yhdistynyttä kuningaskuntaa edelleen, sekä menetelmästä, jolla varmistetaan, että Yhdistynyt kuningaskunta täyttää kyseiset sitoumukset.
19. Heti kun Eurooppa-neuvosto päättää, että on edistytty riittävästi neuvottelujen toiseen vaiheeseen siirtymiseksi, laaditaan uudet neuvotteluohjeet. Tässä yhteydessä ja siinä määrin kuin on tarpeen ja oikeudellisesti mahdollista, asiat, joiden olisi kuuluttava siirtymäjärjestelyihin (esim. sillat kohti myöhempiä suhteita säänteleviä puitteita) ja jotka ovat unionin edun mukaisia, sisällytetään kyseisiin tuleviin neuvotteluohjeisiin neuvotteluissa tapahtuneen edistymisen perusteella. Kaikkien tällaisten siirtymäjärjestelyjen on oltava tarkoin määriteltyjä ja kestoltaan rajattuja, ja niihin on sovellettava tehokkaita täytäntöönpanomekanismeja. Jos harkitaan unionin säännösten voimassaolon jatkamista rajoitetuksi ajaksi, tällöin olisi sovellettava unionin olemassa olevia sääntely-, talousarvio-, valvonta-, oikeuslaitos- ja täytäntöönpanovälineitä ja -rakenteita. Tämän toimintamallin avulla voidaan käyttää tehokkaasti se rajallinen aika, joka Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklassa on varattu sopimuksen tekemiseen, kun samaa asiaa ei tarvitse käsitellä useita kertoja neuvottelujen eri vaiheissa.

III.1 KANSALAISTEN OIKEUDET

20. Sopimuksella olisi turvattava unionin oikeuteen ennen eroamispäivää perustuvat kansalaisten asema ja oikeudet, mukaan lukien oikeudet, joiden käyttäminen tulee ajankohtaiseksi myöhemmin (esim. vanhuuseläkkeeseen liittyvät oikeudet) sekä oikeudet, joiden saaminen on vielä kesken, mukaan lukien mahdollisuus hankkia oikeudet nyt voimassa olevin edellytyksin eroamispäivän jälkeen (esimerkiksi oikeus saada pysyvä oleskeluoikeus ennen eroamispäivää alkaneen viiden vuoden yhtäjaksoisen laillisen oleskelun jälkeen). Tämän olisi koskettava sekä EU:n 27 jäsenvaltion kansalaisia, jotka asuvat (tai ovat asuneet) ja/tai työskentelevät (tai ovat työskennelleet) Yhdistyneessä kuningaskunnassa, että Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia, jotka asuvat (tai ovat asuneet) ja/tai työskentelevät (tai ovat työskennelleet) jossakin EU:n 27 jäsenvaltiosta. Tällaisten sopimuksessa annettavien takeiden olisi oltava vastavuoroiset, ja niiden olisi perustuttava unionin säännöstössä vahvistettuun EU:n 27 jäsenvaltion kansalaisten keskenään yhdenvertaisen kohtelun sekä EU:n 27 jäsenvaltion kansalaisten ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteeseen. Tällaiset oikeudet olisi suojattava sellaisenaan sovellettavina saavutettuina oikeuksina niihin oikeutettujen koko elinajaksi. Kansalaisten olisi voitava käyttää oikeuksiaan sujuvin ja yksinkertaisin hallinnollisin menettelyin.
21. Sopimuksen olisi katettava vähintään seuraavat seikat:
- a) **Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden määritelmä:** Henkilöllisen soveltamisalan olisi oltava sama kuin direktiivissä 2004/38/EY (sekä työvoimaan kuuluvat eli työntekijät ja ammatinharjoittajat, että opiskelijat ja muut työvoimaan kuulumattomat henkilöt, jotka ovat asuneet Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai EU:n 27 jäsenvaltion alueella ennen eroamispäivää, ja heidän perheenjäsenensä, jotka ovat tulleet heidän mukanaan tai seuraavat heitä myöhemmin milloin tahansa ennen tai jälkeen eroamispäivän). Henkilölliseen soveltamisalaan olisi sisällytettävä myös asetuksen (EY) N:o 883/2004 kattamat henkilöt, mukaan lukien rajatyöntekijät ja perheenjäsenet heidän asuinpaikastaan riippumatta.

- b) **Suojattavien oikeuksien määritelmä:** Määritelmään olisi sisällytettävä ainakin seuraavat oikeudet:
- i) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 18, 21, 45 ja 49 artiklaan perustuvat ja direktiivissä 2004/38/EY vahvistetut oleskeluoikeudet ja vapaan liikkuvuuden oikeudet (jotka kattavat muun muassa pysyvän oleskeluoikeuden viiden vuoden yhtäjaksoisen laillisen oleskelun jälkeen ja oikeuden terveydenhuollon saantiin) ja kyseisiin oikeuksiin liittyvät säännöt; kaikkien oleskeluoikeuksiin liittyvien asiakirjojen (esimerkiksi rekisteröintitodistukset, oleskelukortit tai todistusasiakirjat) olisi oltava luonteeltaan toteavia, ja ne olisi myönnettävä yksinkertaisella ja nopealla menettelyllä joko maksutta tai sellaista maksua vastaan, joka ei ole suurempi kuin kansalaisilta samanlaisten asiakirjojen myöntämisestä perittävät maksut;
 - ii) sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetussa asetuksessa (EY) N:o 883/2004 ja asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annetussa asetuksessa (EY) N:o 987/2009 (mukaan lukien molempiin asetuksiin myöhemmin tehtävät muutokset) vahvistetut oikeudet ja velvollisuudet, jotka kattavat muun muassa oikeudet kausien yhteenlaskemiseen ja etuuksien maastaviemiseen sekä yhden sovellettavan lainsäädännön periaatteen kaikissa asioissa, joihin asetuksia sovelletaan;
 - iii) työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta unionin alueella annetussa asetuksessa (EU) N:o 492/2011 vahvistetut oikeudet (esim. oikeus päästä työmarkkinoille ja tehdä työtä, oikeus sosiaaliin ja verotukseen liittyviin etuihin, koulutukseen ja asuntoon sekä kollektiiviset oikeudet, sekä työntekijöiden perheenjäsenten oikeudet osallistua peruskoulutukseen, oppisopimuskoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen samoin edellytyksin kuin vastaanottavan valtion kansalaiset);
 - iv) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 49 artiklaan perustuva oikeus ryhtyä harjoittamaan ja harjoittaa itsenäistä ammattia.

22. Sopimuksessa olisi oikeusvarmuuteen liittyvistä syistä varmistettava, että ennen eroamispäivää unionin jäsenvaltiossa saadulla tunnustetulla ammattipätevyydellä (tutkintotodistuksilla, todistuksilla ja muilla muodollista kelpoisuutta osoittavilla asiakirjoilla) on Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja EU:n 27 jäsenvaltiossa ennen eroamispäivää sovelletun unionin lainsäädännön mukainen suoja. Sopimuksessa olisi varmistettava, että myös sellainen ammattipätevyys (tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat), joka on hankittu kolmannessa maassa ja tunnustettu jossakin unionin jäsenvaltiossa ennen eroamispäivää ennen kyseistä päivää sovellettavan unionin lainsäädännön mukaisesti, tunnustetaan myös eroamispäivän jälkeen. Sopimuksessa olisi myös määrättävä järjestelyistä, jotka koskevat eroamispäivänä kesken olevia tunnustamismenettelyjä.

III.2 TALOUDELLINEN SELVITYSRATKAISU

23. Yhteisellä taloudellisella selvitysratkaisulla, joka sisältää muun muassa monivuotisesta rahoituskehiksestä johtuvat kysymykset sekä Euroopan investointipankkiin (EIP), Euroopan kehityssrahastoon (EKR) ja Euroopan keskuspankkiin (EKP) liittyvät kysymykset, olisi varmistettava, että sekä unioni että Yhdistynyt kuningaskunta noudattavat koko siltä ajalta syntyneitä velvoitteita, jona Yhdistynyt kuningaskunta oli unionin jäsen. Taloudellisen selvitysratkaisun tekemisessä sovellettavia menettelyjä koskevien neuvottelujen olisi perustuttava seuraaviin periaatteisiin.

24. Olisi tehtävä yhteinen taloudellinen selvitysratkaisu, joka koskee
- unionin talousarviota
 - Yhdistyneen kuningaskunnan jäsenyyden lakkaamista perussopimuksilla perustetuissa toimielimissä ja elimissä ¹(esimerkiksi Euroopan investointipankki ja Euroopan keskuspankki²)
 - Yhdistyneen kuningaskunnan osallistumista unionin politiikkoihin liittyviin rahastoihin ja välineisiin (esimerkiksi Euroopan kehitysrahasto ja Turkin-pakolaisavun koordinoitiväline).
25. Tämän yhteisen taloudellisen selvitysratkaisun olisi perustuttava periaatteeseen, jonka mukaan Yhdistyneen kuningaskunnan on täytettävä osuutensa niiden velvoitteiden rahoittamisesta, jotka on tehty sen ollessa unionin jäsen.
26. Eurooppa-neuvoston suuntaviivojen 10 kohdan mukaan tämä kattaa monivuotisista rahoituskehyksistä johtuvat velvoitteet, velat, mukaan luettuina eläkkeet ja ehdolliset velat, sekä kaikki muut velvoitteet, jotka perustuvat varainhoitoasetuksen 54 artiklassa tarkoitettuun perussäädökseen³. Lisäksi Yhdistyneen kuningaskunnan olisi katettava täysimääräisesti eromenettelyyn liittyvät erityiskustannukset, kuten unionin virastojen tai muiden elinten uudelleensijoittaminen.

¹ Tämä ei vaikuta kyseisten toimielinten tai elinten lakisääteisiin vaatimuksiin, jotka johtuvat erityisesti perussopimukseen liitetystä pöytäkirjoista.

² Euroalueen ulkopuolisten kansallisten keskuspankkien maksettavista osuuksista Euroopan keskuspankin pääomasta 13 päivänä joulukuuta 2010 annetussa päätöksessä EKP/2010/28 (2011/22/EU) on vahvistettu perussopimukseen liitetyn pöytäkirjan (N:o 4) 47 artiklan mukaisesti, minkä suuruinen ja missä muodossa on Englannin pankin osuus EKP:n merkitystä ja maksetusta pääomasta. Maksettu osuus pääomasta vastaa osallistumista Euroopan keskuspankin toimintakustannuksiin.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta (EUVL L 298, 26.10.2012, s. 1–96).

27. Laskentamenetelmässä olisi käytettävä asiaankuuluvien perussäädösten määriä (mukaan lukien viitemäärät), rahoitussuunnitelmaa ja virallista konsolidoitua tilinpäätöstä, jota täydennetään tarvittaessa Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tarkastamalla välitilinpäätöksellä. Velvoitteet olisi määritettävä euroina.
28. Näin ollen menetelmän, jolla talousarvion rahoittamista koskevat Yhdistyneen kuningaskunnan velvoitteet lasketaan, olisi perustuttava omien varojen järjestelmästä annettuun päätökseen¹ sen kaikilta osin ja siinä olisi otettava huomioon aikaisemmat tiedot rahoitusosuudesta, jonka se on suorittanut ennen eroamispäivää.
29. Olisi sovittava maksujärjestelyistä, joilla voidaan lieventää eron vaikutusta unionin talousarvioon ja sen jäsenvaltioihin.
30. Sopimuksen olisi sen vuoksi sisällettävä seuraavat:
- a) Laskelma kaikista velvoitteista, jotka Yhdistyneen kuningaskunnan on suoritettava täyttääkseen velvoitteensa rahoittaa unionin talousarviota, kaikkia perussopimuksilla perustettuja toimielimiä tai elimiä, sekä muut asiat, joilla on rahoitusvaikutuksia. Laskettuihin velvoitteisiin voidaan tulevaisuudessa tehdä rajallisia teknisiä mukautuksia.
 - b) Aikataulu maksuista, jotka Yhdistyneen kuningaskunnan on suoritettava, ja käytännön järjestelyt näiden maksujen suorittamiseksi.

¹ Neuvoston päätös 2014/335/EU, Euratom, annettu 26 päivänä toukokuuta 2014, Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä, EUVL L 168, 7.6.2014, s. 105–111.

- c) Siirtymäsäännöt sen varmistamiseksi, että komissiolla (tai soveltuvin osin muulla elimellä, joka on unionin oikeuden mukaisesti vastuunalainen ennen eroamispäivää), Euroopan parlamentilla, Euroopan tilintarkastustuomioistuimella ja Euroopan petostentorjuntavirastolla (OLAF) on valvontavalta ja että Euroopan unionin tuomioistuimella on ratkaisovalta, joka koskee Yhdistyneen kuningaskunnan maksunsaajille aiemmin osoitettuja maksuja / perintämääräyksiä ja eroamispäivän jälkeen Yhdistyneen kuningaskunnan maksunsaajille suoritettavia maksuja sellaisten oikeudellisten sitoumusten (mukaan lukien mahdolliset lainat) täyttämiseksi, jotka vastuunalainen taho on hyväksynyt ennen eroamispäivää.
- d) Mahdolliset järjestelyt, jotka liittyvät Yhdistyneen kuningaskunnan maksunsaajille jo annettuihin oikeudellisiin sitoumuksiin tai eroamispäivän jälkeen annettaviin tuleviin oikeudellisiin sitoumuksiin (esimerkiksi hallintoviranomaisia koskevat järjestelyt maksujen suorittamiseksi Yhdistyneen kuningaskunnan maksunsaajille).
- e) Säännöt, joilla voidaan puuttua ehdollisiin velkoihin, jotka katetaan unionin talousarviosta tai joista tietty toimielin tai elin tai rahasto vastaa (kuten velat, jotka liittyvät Euroopan investointipankin ja Euroopan investointirahaston myöntämään rahoitukseen).

III.3 MARKKINOILLE SAATETUT TAVARAT JA UNIONIN LAINSÄÄDÄNTÖÖN PERUSTUVAT MENETTELYT

A. Tavarat, jotka on saatettu markkinoille unionin oikeuden mukaisesti ennen eroamispäivää

- 31. Sopimuksella olisi varmistettava, että unionin lainsäädännön perusteella ennen eroamispäivää sisämarkkinoille laillisesti saatetut tavarat voidaan edelleen asettaa saataville markkinoilla tai ottaa käyttöön eroamispäivän jälkeen sekä Yhdistyneessä kuningaskunnassa että EU:n 27 jäsenvaltiossa ennen eroamispäivää sovellettavassa unionin lainsäädännössä säädettyjen edellytysten mukaisesti. Muita asioita kuten palveluja, joiden osalta saattaa olla tarpeen vähentää epävarmuutta tai välttää oikeudellista tyhjiötä, käsitellään myöhemmissä eri neuvotteluohjeissa.

B. Jäsenvaltioiden välillä unionin oikeuden nojalla siviili-, kauppa- ja rikosoikeudellisissa asioissa vireillä oleva oikeudellinen yhteistyö

32. Sopimuksessa olisi myös määrättävä järjestelyistä, jotka koskevat eroamispäivänä siviili-, kauppa- ja rikosoikeudellisissa asioissa vireillä olevia oikeudellisen yhteistyön menettelyjä, joihin sovelletaan unionin lainsäädäntöä. Olisi erityisesti varmistettava, että menettelyihin sovelletaan ennen eroamispäivää sovellettavan unionin lainsäädännön asianmukaisia säännöksiä, kunnes menettelyt on saatu päätökseen.
33. Yhdistyneen kuningaskunnan ja EU:n 27 jäsenvaltion siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön osalta sopimuksessa olisi myös varmistettava, että ennen eroamispäivää annettujen kansallisten tuomioistuinten päätösten tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon sovelletaan jatkossakin ennen eroamispäivää sovellettavan unionin lainsäädännön asiaankuuluvia säännöksiä. Sopimuksella olisi myös varmistettava, että ennen eroamispäivää tehtyihin oikeuspaikkaa ja sovellettavaa lakia koskeviin valintoihin sovelletaan edelleen unionin oikeuden sääntöjä.

C. Unionin oikeuden nojalla vireillä olevat hallinnolliset ja lainvalvontayhteistyömenettelyt

34. Sopimuksessa olisi myös määrättävä järjestelyistä, jotka koskevat eroamispäivänä vireillä olevia hallinnollisia ja lainvalvontayhteistyömenettelyjä, mukaan lukien tarkastukset, joihin sovelletaan unionin lainsäädäntöä. Järjestelyillä olisi erityisesti varmistettava, että tällaisiin menettelyihin sovelletaan ennen eroamispäivää sovellettavan unionin lainsäädännön asianmukaisia säännöksiä, kunnes menettelyt on saatu päätökseen. Niissä olisi myös vahvistettava säännöt, jotka mahdollistavat tietojen ja datan käytön eroamispäivänä vireillä olevissa lainvalvontaan liittyvissä tutkimuksissa ja rikosoikeudellisissa menettelyissä. Sääntöjen olisi katettava sekä EU:n 27 jäsenvaltiosta tai unionin toimielimistä, elimistä, toimistoista ja virastoista peräisin olevat tiedot ja data, jotka Yhdistynyt kuningaskunta on saanut tai jotka ovat sen hallussa, että Yhdistyneestä kuningaskunnasta peräisin olevat tiedot ja data, jotka EU:n 27 jäsenvaltiota tai unionin toimielimet, elimet, toimistot ja virastot ovat saaneet tai jotka ovat niiden hallussa. Niihin olisi sisällytettävä myös säännöt henkilötietojen ja turvallisuusluokiteltujen tietojen suojasta, turvallisuustiedot mukaan lukien.

D. Vireillä olevat unionin oikeudelliset ja hallinnolliset menettelyt

35. Sopimuksessa olisi määrättävä järjestelyistä, jotka liittyvät seuraaviin:

- a) Euroopan unionin tuomioistuimessa eroamispäivänä vireillä olevat oikeudenkäynnit (sekä ennakkoratkaisupyynnot), joissa on osallisina Yhdistynyt kuningaskunta ja/tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa olevia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä; unionin tuomioistuimella olisi oltava edelleen toimivalta antaa ratkaisu tällaisissa menettelyissä ja sen ratkaisujen olisi sidottava Yhdistynyttä kuningaskuntaa;
- b) unionin toimielimissä, elimissä, toimistoissa ja virastoissa vireillä olevat hallinnolliset menettelyt, jotka koskevat Yhdistynyttä kuningaskuntaa (esim. rikkomusmenettelyt, valtiontuki) tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa olevia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä;
- c) mahdollisuus aloittaa eroamispäivän jälkeen sekä hallinnollisia menettelyjä unionin toimielimissä että oikeudellisia menettelyjä Euroopan unionin tuomioistuimessa Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevissa asioissa (esim. rikkomusmenettelyt, valtiontuki) ennen eroamispäivää tapahtuneiden tosiseikkojen perusteella, mukaan lukien Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuinten mahdollisuus esittää kysymyksiä Euroopan unionin tuomioistuimelle;
- d) täytäntöönpanokelpoisuuden jatkuminen sellaisten maksuvelvollisuuden määrittämistä koskevien unionin säädösten ja Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioiden osalta, jotka on annettu ennen eroamispäivää tai vireillä olevassa hallinnollisessa ja oikeudellisessa menettelyssä.

III.4 UNIONIN TOIMINTAAN LIITTYVÄT MUUT HALLINNOLLISET KYSYMYKSET

36. Sopimuksessa olisi oltava tarvittavat määräykset unionin ja sen toimielinten tai elinten sekä niiden henkilöstön (myös eläkkeellä olevan henkilöstön) ja heidän perheenjäsentensä omaisuuden, varojen ja liiketoimien suojelemiseksi, kuten perussopimuksissa ja niihin liitetyissä pöytäkirjoissa (erityisesti Euroopan unionin erioikeuksia ja vapauksia koskevassa pöytäkirjassa N:o 7) määrätään.

37. Sopimuksessa olisi varmistettava, että Yhdistyneelle kuningaskunnalle siirretään tarvittaessa seuraavien omistusoikeus:
- a) erityiset halkeamiskelpoiset aineet, jotka sijaitsevat Euroopan atomienergiayhteisön alueella ja jotka ovat nykyisin Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 86 artiklan mukaan sen omaisuutta ja joiden käyttöoikeus on nykyisin joko julkisella tai yksityisellä luonnollisella tai oikeushenkilöllä Yhdistyneessä kuningaskunnassa;
 - b) Euroopan atomienergiayhteisön Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleva omaisuus, jota käytetään ydinmateriaalivalvontaan Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.

Sopimuksessa olisi myös määrättävä, että Yhdistynyt kuningaskunta saa kaikki oikeudet ja ottaa vastatakseen kaikista velvollisuuksista, jotka liittyvät siirrettyjen aineiden ja omaisuuden omistukseen, ja määrättävä muista kysymyksistä, jotka liittyvät Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksessa tarkoitettuihin aineisiin ja omaisuuteen, erityisesti edellä tarkoitettuihin aineisiin sovellettavista ydinmateriaalivalvontaa koskevista velvollisuuksista.

38. Sopimuksessa olisi myös määrättävä, että Yhdistynyt kuningaskunta varmistaa lainkäyttöalueellaan, että unionin toimielinten, elinten, toimistojen ja virastojen jäsenet, komiteoiden jäsenet, unionin virkamiehet ja muut unionin henkilöstöön kuuluvat noudattavat jatkossakin heille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 339 artiklan nojalla ennen eroamispäivää kuuluvia velvollisuuksia.

III.5 SOPIMUKSEN HALLINNOINTI

39. Sopimuksella olisi perustettava institutionaalinen rakenne sopimuksen mukaisten sitoumusten tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi ottaen huomioon unionin intressi suojella tosiasiallisesti autonomiaansa ja oikeusjärjestystään, mukaan lukien Euroopan unionin tuomioistuimen rooli.

40. Sopimuksen olisi sisällettävä asianmukaiset institutionaaliset järjestelyt, joiden ansiosta voidaan toteuttaa toimenpiteitä sellaisten tilanteiden korjaamiseksi, joita ei sopimuksessa ole ennakoitu, ja joiden ansiosta sopimukseen voidaan sisällyttää unionin lainsäädäntöön myöhemmin tehtävät muutokset silloin kun se on tarpeen sopimuksen panemiseksi asianmukaisesti täytäntöön.
41. Sopimuksessa olisi oltava määräyksiä, joilla varmistetaan riitojen ratkaisu ja sopimuksen täytäntöönpano. Tällaisten määräysten olisi katettava erityisesti riidat, jotka koskevat seuraavia:
- unionin oikeuden soveltamisen jatkaminen
 - kansalaisten oikeudet
 - sopimuksen muiden määräysten, kuten taloudellista selvitysratkaisua tai institutionaalisen rakenteen ennakoimattomien tilanteiden korjaamiseksi hyväksymiä toimenpiteitä koskevien määräysten, soveltaminen ja tulkinta.
42. Tällaisissa asioissa olisi säilytettävä Euroopan unionin tuomioistuimen toimivalta (ja komission valvontarooli). Sopimuksen muiden kuin unionin oikeuteen liittyvien määräysten soveltamista ja tulkitsemista varten olisi harkittava vaihtoehtoista riidanratkaisua ainoastaan silloin, jos voidaan antaa vastaavat riippumattomuutta ja puolueettomuutta koskevat takeet kuin Euroopan unionin tuomioistuin.
43. Sopimuksessa olisi määrättävä, että sopimuksen kaikkia viittauksia unionin oikeuden käsitteisiin tai säännöksiin on tulkittava siten, että ne kattavat Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön, jossa tällaisia käsitteitä tai säännöksiä on tulkittu ennen eroamispäivää. Lisäksi siltä osin kuin vaihtoehtoinen riidanratkaisujärjestelmä otetaan käyttöön tiettyjä sopimuksen määräyksiä varten sopimukseen olisi sisällytettävä määräys, jonka mukaan eroamispäivän jälkeen annettu Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö on otettava huomioon tulkittaessa tällaisia käsitteitä tai säännöksiä.

IV NEUVOTTELUIJEN KÄYMIÄ KOSKEVAT MENETTELYLLISET JÄRJESTELYT

44. 27 jäsenvaltion valtion ja hallitusten päämiesten, Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan ja Euroopan komission puheenjohtajan julkilausuman mukaan näissä neuvotteluohjeissa vahvistetaan yksityiskohtaiset järjestelyt, joita sovelletaan neuvoston ja sen valmisteluelinten sekä neuvoston ja unionin neuvottelijan välisiin suhteisiin.
45. Käydessään neuvotteluja Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa unionin neuvottelija koordinoi jatkuvasti toimintaansa ja käy jatkuvaa vuoropuhelua neuvoston ja sen valmisteluelinten kanssa. Perussopimuksissa vahvistettua toimielinten välistä tasapainoa täysimääräisesti noudattaen neuvosto ja pysyvien edustajien komitea, joita avustaa 50 artiklan työryhmä, antavat ohjeistusta unionin neuvottelijalle Eurooppa-neuvoston suuntaviivojen perusteella ja neuvotteluohjeiden mukaisesti.
46. Unionin neuvottelija kuulee hyvissä ajoin neuvoston valmisteluelimiä ja raportoi niille. Tätä varten neuvosto järjestää 50 artiklan työryhmän kokouksen ennen jokaista neuvottelutilaisuutta ja jokaisen neuvottelutilaisuuden jälkeen. Unionin neuvottelija toimittaa hyvissä ajoin kaikki neuvotteluihin liittyvät tarpeelliset tiedot ja asiakirjat.
-